

C10-5 Algemene Bijstandswet (uitreksel)

Wet van 13 juni 1963, Stb. 284, laatstelijk gewijz. d.d. 23 december 1992, Stb. 732.

Artikel 1

1. Aan iedere Nederlander, die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken, dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, wordt bijstand verleend door burgemeester en wethouders.
2. De bijstand wordt afgestemd op de omstandigheden en mogelijkheden van **per**soon en gezin, alsmede op het betoonde besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan.
Hij is erop gericht de persoon zo mogelijk in staat te stellen zelfstandig in zijn bestaan te voorzien.
3. Met de Nederlander bedoeld in het eerste lid wordt gelijkgesteld de hier te lande verblijvende vreemdeling die op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet (Stb. 1965, 40) gerechtigd is in Nederland te verblijven.

Leden 4 tot en met 6 niet opgenomen.

Toelichting

De wet beoogt te voorzien in de noodzakelijke bijstand aan hier te lande verblijvende Nederlanders. De rechtsplicht tot bijstandsverlening strekt zich sedert de invoering van het derde lid per 1 juni 1991 uit tot vreemdelingen die op grond van art. 9 of 10 van de Vreemdelingenwet gerechtigd zijn in Nederland te verblijven. Vervalt dit **verblijfs**-recht, of heeft dit verblijfsrecht nooit bestaan, dan is artikel 84 van de wet van toepassing. Bij verblijf ex art. 8 van de Vreemdelingenwet bestaat in het algemeen geen recht op bijstand.

Bij algemene maatregel van bestuur zijn nadere regelen gesteld voor de bijstand ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (Bijstandsbesluit Landelijke normering, Besluit van 3 juli 1974, Stb. 418, nadien gewijzigd).

Artikel 5

1. Aan echtelieden, aan echtelieden met hun minderjarige kinderen, aan een man met zijn minderjarige kinderen of aan een vrouw met haar minderjarige kinderen, wordt de bijstand als gezinsbijstand verleend.
2. Met minderjarige kinderen van de echtelieden worden gelijkgesteld die van één van hen.
3. Met minderjarige kinderen bedoeld in het eerste en tweede lid worden gelijkgesteld meerderjarigen ten aanzien van wie de ouders een onderhoudsplicht hebben als bedoeld in artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Bij het verlenen van gezinsbijstand wordt rekening gehouden met de wettelijke aanspraken op onderhoud of vruchtgenot bestaande tussen de betrokken personen.

5. De gezinsbijstand komt de echtelieden gelijkelijk toe. De bijstand kan door elk van de echtelieden worden aangevraagd. Op verzoek van de echtelieden, of één van hen, wordt de bijstand aan ieder voor de helft uitgekeerd.

Artikel 5a

1. De bijstand aan niet met elkaar gehuwde personen van verschillend of gelijk geslacht die duurzaam een gezamenlijke huishouding voeren, wordt vastgesteld op overeenkomstige wijze als bedoeld in artikel 5 tenzij het betreft bloedverwanten in de eerste of tweede graad. Daarbij wordt rekening gehouden met de middelen van deze personen tezamen.
2. Van een gezamenlijke huishouding, bedoeld in het eerste lid, kan slechts sprake zijn indien twee ongehuwde personen gezamenlijk voorzien in huisvesting en bovendien een bijdrage leveren in de kosten van de huishouding dan wel op andere wijze in **elkaars** verzorging.
3. Het vierde lid van artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.
4. Waar in deze wet overigens sprake is van gezin, gezinsbijstand of artikel 5, wordt daaronder mede verstaan de in het eerste lid bedoelde situatie.
5. Onze Minister kan nadere regels stellen voor de toepassing van het tweede lid.

Toelichting

De wet maakt onderscheid tussen bijstand aan een persoon en gezinsbijstand. Bij de verlening van gezinsbijstand zijn niet alleen de omstandigheden van de aanvrager van belang, maar ook die van de in de gezinsbijstand begrepen gezinsleden.

Artikel 14

Bijstand aan een persoon wordt verleend door burgemeester en wethouders van de gemeente waar hij zich bevindt.

Artikel 15

Gezinsbijstand wordt verleend door burgemeester en wethouders van de gemeente, waar het gezin zich bevindt. Tijdelijk verblijf van één der echtelieden in een andere gemeente is hierop niet van invloed.

Artikel 84

1. Aan een hier te lande verblijvende vreemdeling aan wie het niet op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet is toegestaan in Nederland te verblijven, kan bijstand worden verleend, indien te zijnen aanzien door het hoofd van de plaatselijke politie in de zin van de Vreemdelingenwet aan burgemeester en wethouders een schriftelijke verklaring is afgegeven houdende de vaststelling dat de betrokken vreemdeling:
  - a. zich overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet bij dit hoofd van de plaatselijke politie heeft gemeld en
  - b. slechts ingevolge een last tot uitzetting uit Nederland kan worden verwijderd en een zodanige last te zijnen aanzien niet is gegeven, dan wel de uitvoering van een te

zijn aanzien gegeven last van rechtswege, dan wel bij de beslissing van de daartoe bevoegde autoriteit of ingevolge rechterlijke uitspraak, tijdelijk achterwege blijft.

2. Bijstand, verleend ingevolge het eerste lid wordt beëindigd indien ten aanzien van de betrokken vreemdeling door het hoofd van de plaatselijke politie aan burgemeester en wethouders een schriftelijke verklaring is afgegeven houdende de vaststelling dat de in het eerste lid onder a en b vermelde omstandigheden zich niet meer voordoen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde bijstandsverlening nadere regelen worden gesteld.
4. Aan een hier te lande verblijvende vreemdeling, niet zijnde een vreemdeling als bedoeld in artikel 1 of het eerste lid, wordt geen bijstand verleend. Burgemeester en wethouders kunnen in een bepaald geval niettemin bijstand verlenen indien en zolang, gelet op alle omstandigheden, daartoe zeer dringende redenen aanwezig zijn.
5. De voorzieningen van hoofdstuk III staan niet open voor een vreemdeling als bedoeld in het vierde lid. Wordt aan een zodanige vreemdeling bijstand geweigerd in strijd met een in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur, dan kunnen Wij beslissen, dat hem bijstand moet worden verleend.

Een daartoe strekkend verzoek kan worden ingediend binnen een maand nadat bedoelde vreemdeling van de beschikking op zijn aanvraag om bijstand kennis heeft kunnen nemen.

Toelichting

Het bepaalde in het eerste lid betreft vreemdelingen die weliswaar niet beschikken over een verblijfsrecht, als bedoeld in artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet, doch hetzij van rechtswege, hetzij krachtens een beleidsbeslissing niet (kunnen) worden uitgezet.

Alvorens tot bijstandsverlening wordt overgegaan dient de uitvoerder van de wet uiteraard vast te stellen dat de vreemdeling inderdaad niet voor uitzetting in **aanmerking** komt. Derhalve is voor de bijstandsverlening op grond van het eerste lid beslissend of ten behoeve van de vreemdeling een verklaring is afgegeven conform artikel 45 a van het Voorschrift Vreemdelingen (Stcrt. 1966, 1881, waaruit blijkt dat de vreemdeling anders dan op grond van één van der bepalingen van de artikelen 8 tot en met 10 van de Vreemdelingenwet met instemming van de Nederlandse overheid in Nederland.

Het derde lid voorziet in de mogelijkheid om **terzake** bij een algemene maatregel van bestuur nadere regelen te stellen.

Op grond van het vierde lid komt de vreemdeling die onrechtmatig hier te lande verblijft niet voor bijstandsverlening in **aanmerking**, tenzij er sprake is van een acute noodsituatie.

De rechtspositie van die vreemdelingen die niet op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet, maar wel met instemming van het bevoegde gezag hier te lande verblijven is met het bepaalde in het vijfde lid versterkt. Ook deze vreemdelingen kunnen gebruik maken van de rechtsmiddelen die in Hoofdstuk III van de wet zijn vermeld.

Dit zijn de voorzieningen welke opstaan tegen de beschikking op het verzoek om

bijstand, of tegen de wijze van uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders (t.w. een bij hen in te dienen bezwaarschrift), en voorts schriftelijk beroep bij gedeputeerde staten van de **beschikking** van burgemeester en wethouders op het bezwaarschrift. Zowel deze laatsten als de indiener van het bezwaarschrift kunnen van de uitspraak van de gedeputeerde staten in beroep gaan bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State.

Ingeval bijstand onverwijld moet worden verleend kan de voorzitter van gedeputeerde staten desgevraagd bij wijze van voorlopige voorziening beslissen dat bijstand moet worden verleend.

Op grond van het vijfde lid staan de voorzieningen van hoofdstuk III niet open voor illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen. Wel kan bij weigering van bijstand in strijd met een in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur, beroep worden ingesteld bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. Voorts is de Voorzitter van deze Afdeling bevoegd een voorlopige voorziening te treffen.